

rørende Virksomheder, der kan inddrages under Tilsynet, men som ikke kan anses for tilstrækkelig repræsenterede i Tilsynsraadet i dets foreslaaede S sammensætning. Naar en eller flere saadanne Virksomheder menes at burde inddrages under Tilsynet, udnævner Indenrigsministeren efter Indstilling fra Erhvervet et Medlem, og først, naar dette Medlem er udnævnt, bliver der taget Beslutning om, hvorvidt den paagældende Virksomhed skal ind under Tilsynet. Endelig stilles der et Ændringsforslag til § 5; hvori det hedder, at saafremt 4 Medlemmer indenfor Raadet ønsker, at der skal gøres Indstilling til Indenrigsministeren, skal en saadan fremmes. Man er i Udvalget enedes om at ændre dette. Tal til 7, idet man har fundet det mere rimeligt, at der i et Raad paa 16 Medlemmer skal 7 Medlemmer til for at kunne kræve Indstilling foretaget, naar Raadet, som jeg nævnte før, udvides fra 14 til 16 Medlemmer. Jeg tillader mig at anbefale disse Ændringsforslag til det høje Tings Velvillie.

Som Bilag er optrykt en Betænkning, som den engelske Trustkommission, nedsat af det engelske Parlament, har afgivet. Jeg vil meget henstille til ærede Medlemmer at gøre sig bekendt med denne særdeles interessante Betænkning. Hvis man maatte nære Tvivl om, hvilken Retning Udviklingen tager ude i den store Handelsverden, navnlig i den, der er knyttet til det britiske Rige og dets mange selvstyrende Kolonier og for øvrigt ogsaa til de nordamerikanske Fristater, vil man faa denne Tvivl ryddet af Vejen ved at gøre sig bekendt med denne Betæknings Indhold. Den giver et meget vægtigt Vidnesbyrd om, at Udviklingen alle Vegne i disse store Samfund med rivende Hast gaar bort fra Frikonkurrencen over til Dannelsen af Truster, Monopolvirksomheder og Sammenslutninger, baade saadanne, som dannes af Virksomheder, der fremstiller den samme Vare eller beslægtede Varer paa Varens samme Produktionsstade, og Virksomheder, der i en Række efter hverandre fremstiller en Vare lige fra Raaproduktet, til den gaar ud i Handelen paa Markedet. Der findes Sammenslutninger af begge Arter, og det siges udtrykkelig i denne Betænkning, at efter Medlemmernes Skøn er der for Øjeblikket i hver eneste vigtigere Industrikræds i de forenede Kongeriger en stigende Tendens til Indgaaelse af Karteller og Truster. Lignende Vidnesbyrd aflægges fra Nordamerika, New Zealand, Australien og Ka-

nada, og ingen, der med Opmærksomhed følger Udviklingen af vort hjemlige Erhvervsliv, kan et Øjeblik være i Tvivl om, at Udviklingen er ganske den samme her i Landet.

Der er fra enkelte Sider af Erhvervslivet baade overfor Udvalget og gennem Dagspressen ytret Ængstelse for, at en Lov som den, der her er Tale om, selv med de Ændringer, der nu foreslaas, vil gribe forstyrrende ind i Erhvervslivet, hemme den frie Produktion, bevirke, at vi ikke saa hurtigt faar vort økonomiske Liv bragt paa Fode igen, som det vilde være muligt, hvis en saadan Lov ikke blev vedtaget. Jeg tror, at en saadan Ængstelse er ganske ubegrundet. Det er ingenlunde Flertallets Hensigt, at en Lovgivning af denne Art skal gribe saaledes ind overfor Erhvervslivet, at den virker hemmende paa Produktionen. Flertallet indser, hvad Medlemmer af den engelske Kommission ogsaa har indset, at saadanne Sammenslutninger i høj Grad kan være heldige set fra et Samfundssynspunkt: der spares Kapital, der spares Tid, bedre Varer kan fremstilles for mindre Omkostninger, mange Virksomheder bliver i Stand til at give deres Arbejdere bedre Vilkaar, end det er dem muligt, naar de konkurrerer indbyrdes. Alt dette er Udvalgets Flertal ingenlunde blindt for, men den anden Side af Sagen er, at naar disse Sammenslutninger har naaet en vis Magt, er de i Stand til at beherske Priserne og udnytte deres Særstilling til at udbytte det forbrugende Publikum. Derfor er det nødvendigt, at der dannes et Organ, hvorigennem Samfundet kan have Indseende med saadanne Virksomheder og følge deres Udvikling, ikke for at genere dem, men for at skride ind, naar det Øjeblik indtræder, da de misbruger deres Stilling, da de ikke længere arbejder til Gavn for deres Arbejdere og for Samfundet i det hele, men gribes af Tilbøjelighed til at udnytte Befolkningen. Det er kun dette, Lovforslaget tilsigter. Ingen Virksomhed, der bestræber sig for at lede sit Arbejde ud fra samfundsmæssige Synspunkter, vil blive generet af et Raad som det, der i dette Lovforslag foreslaas oprettet. Der bør kunne arbejdes frit og ugenert og vil ogsaa kunne arbejdes frit og ugenert, Produktionen maa kunne naa den størst mulige Højde, men de Misbrug, der, som Erfaringen baade her og alle andre Steder i Verden viser, indtræder, naar saadanne store Sammenslutninger først har faaet en vis Magt,